KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 27.4.2009
KOM(2009) 200 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Strategie EU pro mládež – Investování do mládeže a posílení jejího postavení
Obnovená otevřená metoda koordinace přístupu k problémům a příležitostem mládeže

{SEC(2009) 545}
{SEC(2009) 546}
{SEC(2009) 548}
{SEC(2009) 549}

1. ÚVOD

„Budoucnost Evropy závisí na její mládeži[1]. Avšak životní šance mnoha mladých lidí jsou zmařeny.“ Takový je závěr sdělení Komise týkající se obnovené sociální agendy[2], která si klade za cíl vytvořit více příležitostí pro občany EU, vylepšit přístup k příležitostem pro všechny a projevit solidaritu.

Mládež je prioritou sociální vize Evropské unie a současná krize zvyšuje potřebu pečovat o mladý lidský kapitál. Odpovědí tohoto sdělení na uvedená témata je návrh strategie pro budoucí politiky týkající se mládeže v Evropě. Navrhuje novou, účinnější otevřenou metodu koordinace, která je flexibilní a zjednodušená co do podávání zpráv a posílí vazby na oblasti politiky, kterými se zabývá Evropský pakt mládeže v rámci Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost. Uplatněním meziodvětvového přístupu v sobě tento návrh zakotvuje krátkodobé odpovědi v rámci dlouhodobé snahy o posílení úlohy mladých lidí. Strategie vytvoří mládeži příznivé podmínky k rozvíjení jejích dovedností, naplnění potenciálu, k práci, aktivnímu podílení se na chodu společnosti a většímu zapojení do budování projektu EU. Mladí lidé nejsou pro společnost obtížnou zodpovědností, nýbrž zásadním zdrojem, který lze zmobilizovat za účelem dosažení vyšších společenských cílů.

2. SOUČASNÉ PROBLÉMY A PŘÍLEŽITOSTI MLÁDEŽE

Evropané žijí déle, mají děti později a počet mladých lidí se snižuje. Předpovídá se, že v roce 2050 bude věková kategorie 15–29letých představovat 15,3 % populace Evropy, zatímco nyní představuje 19,3 %[3]. Tyto demografické změny mají vliv na rodiny, mezigenerační solidaritu a hospodářský růst. Globalizace může znamenat růst a nová pracovní místa, ale také může přinést určité problémy ovlivňující zranitelné pracovníky, mezi které patří i mládež, což prokázala nynější krize[4]. Otázky změny klimatu a energetické bezpečnosti vyžadují změnu v chování a stylu života nastupujících generací. Je velmi důležité mít klíčové schopnosti, které jsou dostatečně flexibilní na to, aby jednotlivci mohli rozvinout potřebné dovednosti v průběhu svého života; předčasné ukončení školní docházky je stále hlavním problémem.

Mladí lidé si cení přátelství, respektu, tolerance a solidarity a současná generace je nejspíš nejvzdělanější, nejvíce znalá technologií a nejmobilnější ze všech. Ovšem stejně jako zbytek společnosti mladí lidé čelí většímu individualismu a konkurenčním tlakům a nesdílí nutně stejné příležitosti.

Po obsáhlé celoevropské konzultaci[5] byly určeny následující specifické problémy, které mladé lidi nejvíce znepokojují: vzdělávání, zaměstnanost, sociální začlenění a zdraví. Mládež Evropy potřebuje být připravena k využití příležitostí, jako je například občanská a politická účast, dobrovolné činnosti, tvořivost, podnikání, sport a zapojení se do chodu světa.

---

1 V širším slova smyslu se mládeží rozumí mladiství a mladí dospělí ve věku mezi 13 a 30 lety. Pro statistické účely se toto věkové rozmezí nepoužilo ve všech případech v textu.

2 KOM(2008) 412.

3 Zdroj: Eurostat

4 KOM(2009) 34.

5 Viz průvodní dokument „Souhrn posouzení dopadů“ a zprávy o konzultaci.

Potíže v rámci vzdělávání, zaměstnání, sociálního začlenění a zdraví spolu s finančními těžkostmi, problémy s bydlením či dopravou mladým lidem znesnadňují možnost dosáhnout samostatnosti, tedy stavu, ve kterém by měli příslušné zdroje a příležitosti k řízení vlastního života, plnému zapojení se do chodu společnosti a samostatnému rozhodování.

3. POTŘEBA NOVÉHO RÁMCE

3.1 Spolupráce EU

Spolupráce mládeže je dobře strukturovanou a rozvinutou oblastí politiky EU. Programy EU v oblasti mládeže se provádějí od roku 1988. Proces tvorby politiky byl rozvinut v rámci bílé knihy z roku 2001[6] a v současnosti je založen na třech pilířích:

– aktivní občanství mladých lidí prostřednictvím otevřené metody koordinace se čtyřmi prioritami (účast, informování, dobrovolné činnosti a lepší poznání mladých lidí), společné cíle, zprávy členských států a strukturovaný dialog s mládeží,

– sociální a profesní začlenění na základě provádění Evropského paktu mládeže[7] v rámci Lisabonské strategie s třemi prioritami (zaměstnanost / sociální začlenění, vzdělávání / odborná příprava, sladění pracovního a soukromého života). Sdělení Komise „Podpora plnohodnotné účasti mladých lidí na vzdělávání, zaměstnanosti a ve společnosti“[8] přišlo s návrhy dalších opatření,

– začlenění rozměru mládeže do jiných politik (jako např. antidiskriminační, zdravotní).

3.2 Vyhodnocení politik v oblasti mládeže

Členské státy byly konzultovány ohledně současného rámce a možných budoucích opatření. Evropský parlament v únoru 2009 uspořádal slyšení týkající se mladých lidí. Součástí strukturovaného dialogu byly debaty s tisíci mladých lidí po celé Evropě. Byla zorganizována setkání s Evropským fórem mládeže a s národními radami mládeže. Na základě on-line konzultace bylo obdrženo 5 000 odpovědí. Výzkumní pracovníci a manažeři programu Mládež v akci také vyslovili své názory.

Celkově je otevřená metoda koordinace považována za vhodný nástroj spolupráce a její priority za nadále důležité. Současný rámec vedl na vnitrostátní úrovni k vytvoření legislativy či strategií týkajících se mládeže. Větší počet zemí zapojuje mládežnické organizace do tvorby politik. Evropský pakt mládeže propůjčil profilu mládeže větší důležitost v Lisabonské strategii, a to především v souvislosti se vzděláváním a zaměstnaností. Také bylo dosaženo pokroku v oblasti antidiskriminační a zdravotní politiky.

Zmíněný rámec, jehož platnost vyprší v roce 2009, ovšem ne vždy prokázal účinnost a schopnost plnit cíle v něm obsažené. Pro zvládnutí všech problémů rámec není dostatečně koordinován. Panuje shoda o nutnosti přijetí posíleného průřezového přístupu, který v prohlášení o posílení úlohy mládeže z roku 2008 požaduje Evropský parlament.

---

6 KOM(2001) 681.
7 Závěry předsednictví Evropské rady, březen 2005 (7619/05).
8 KOM(2007) 498.

Strukturovaný dialog by také měl být lépe organizován a měl by lépe dosáhnout i na neorganizovanou mládež, především na jedince, kteří mají méně příležitostí.

4. MLÁDEŽ – INVESTOVÁNÍ A POSÍLENÍ POSTAVENÍ

4.1 Vize EU pro mladé lidi

Mladí lidé by měli plně využít svého potenciálu. Tato vize je adresována všem, ale akce by se měly zaměřit na jedince, kteří mají méně příležitostí. Je založena na dvoustupňovém přístupu:

– **Investování do mládeže**: dát k dispozici více zdrojů za účelem vypracování oblastí politik, které mají vliv na mladé lidi v jejich každodenním životě a zlepšují jejich životní podmínky.

– **Posílení postavení mládeže**: podporovat potenciál mladých lidí k obměně společnosti a přispívání k hodnotám a cílům EU.

Bude navázána širší spolupráce mezi politikami v oblasti mládeže a jinými oblastmi, jako např. vzdělávání, zaměstnanost, sociální začlenění a zdraví, přičemž aktivity mládeže a práce s mládeží budou hrát podpůrnou roli. Obnovená otevřená metoda koordinace pro mládež podpoří společné vypracování politik tím, že své odborné poznatky dá k dispozici ostatním procesům koordinace politik a že poskytne mladým lidem příležitost k vyjádření svých názorů. Přínos EU spočívá v pomoci členským státům, které jsou zodpovědné za politiku v oblasti mládeže, lépe spolupracovat.

4.2 Dlouhodobá strategie pro mládež s krátkodobými prioritami

Na základě současných znalostí o situaci mládeže[9] se navrhuje nová strategie se třemi nadřazenými a vzájemně provázanými cíli, které jsou úzce spjaty s cíli obnovené sociální agendy:

– **vytvářet více příležitostí** pro mládež v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti,

– **zlepšit začlenění** a plnou účast všech mladých lidí ve společnosti,

– **podpořit vzájemnou solidaritu** mezi společností a mladými lidmi.

Pro každý z výše uvedených cílů se navrhují dvě až tři oblasti činnosti s cíli pro období prvních tří let (2010–2012). Každá oblast činnosti obsahuje seznam možných konkrétních opatření, které členské státy a/nebo Komise mohou podniknout. Problémy a příležitosti mládeže v dané době budou pravidelně každé tři roky vyhodnoceny a seřazeny podle jejich důležitosti, aby byla zajištěna flexibilita a aktuálnost zmíněných oblastí činnosti v souladu s měnícími se potřebami novějších generací. Poté, co budou určena následná opatření pro Strategii EU pro růst a zaměstnanost pro rok 2010 a dále, bude možné provést úpravy.

4.2.1 Vytváření více příležitostí pro mládež

Oblast činnosti 1 – **Vzdělávání**

[9] Zpráva EU o mládeži (2009).

Téměř 80 % mladých lidí mezi 20 a 24 lety věku v Evropě dosáhlo vyššího sekundárního vzdělání. Nicméně čtvrtina patnáctiletých má problémy s porozuměním psanému textu[10] a šest milionů mladých lidí ukončí školní docházku bez získání kvalifikace. Větší mobilita v EU vytváří otevřený prostor k rozvíjení talentu a potenciálu mládeže[11], ale nadále zůstává omezená.

Evropská komise navrhla novou otevřenou metodu koordinace vzdělávání[12], která se zabývá následujícími dlouhodobými strategickými výzvami: celoživotní vzdělávání a mobilita, kvalita a efektivnost, rovnost a občanství, inovace a tvořivost, a také nový přístup ke sladění potřeb trhu práce a dovedností ve 21. století[13]. Posilování formálního vzdělávání je klíčovou prioritou, ale dovednosti je možné získat i mimo školu v rámci aktivit práce s mládeží a používání nových technologií.

Cíl

Neformální vzdělávání mladých lidí by mělo být podporováno jako doplněk k formálnímu vzdělávání, aby bylo přínosem k celoživotnímu učení v Evropě. Toho lze dosáhnout rozvíjením jeho kvality, uznáváním jeho výsledků a jeho lepším propojením s formálním vzděláním.

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

- vyvinout příležitosti k neformálnímu učení jako jedno z řady opatření pro vypořádání se s problémem předčasného ukončení školní docházky,
- plně využít škálu nástrojů na úrovni EU pro uznávání dovedností a kvalifikací[14],
- podporovat studijní mobilitu všech mladých lidí,
- povzbudit spolupráci mezi tvůrci politik vzdělávání a mládeže,
- zabývat se ženskými a mužskými stereotypy v rámci formálních a neformálních vzdělávacích systémů.
- zpřístupnit kvalitní poradenské a konzultační služby pro mladé lidi,
- rozvíjet participační struktury v rámci vzdělávacího systému a spolupráci mezi školami, rodinami a místními komunitami.

Komise dále rozvine funkci nástroje Europass pro sebehodnocení, a to především pro dovednosti získané v neformálním prostředí, a stanoví certifikáty jako např. Pas mládeže (Youthpass).

Oblast činnosti 2 – **Zaměstnanost**

---

10 KOM(2008) 425.
11 Jako například programy Erasmus a Mládež v akci.
12 KOM(2008) 865.
13 KOM(2008) 868.
14 Uznávání dovedností je zajištěno nástroji jako např. Europass, Evropský rámec kvalifikací (EQF) nebo Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET), a uznávání kvalifikací je zajištěno směrnicí 2005/36/ES.

Přechodná období mezi ukončením vzdělání a nástupem do zaměstnání se mladým lidem podstatně prodloužila a stala se složitějšími. Míra nezaměstnanosti mezi mladými lidmi je v průměru přinejmenším dvakrát vyšší než míra nezaměstnanosti pracovních sil celkem. Současná hospodářská krize ještě více znesnadňuje mladým lidem najít příležitosti na trhu práce. Mladí lidé často nacházejí zaměstnání v pozicích, které jsou nepříliš kvalitní, časově omezené a velmi špatně placené. Nezaměstnanost mladých lidí je často způsobena nedostatkem dovedností nebo nepoměrem mezi poptávkou po specifických dovednostech a jejich nabídkou. Je zapotřebí systémů poradenství a konzultací ohledně cest ke kvalifikaci a pracovních příležitostí do budoucna.

Prosazování přístupu k trhu práce a kvalitního zaměstnání je klíčovou prioritou Lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost a Evropského paktu mládeže, a mělo by jí zůstat i nadále. Dopad finanční a hospodářské krize na trhy práce zvýrazňuje naléhavost potřeby řešení zaměstnanosti mládeže v krátkodobém i dlouhodobém horizontu. Volný pohyb pracovních sil, který je především důležitý pro mladé lidi na počátku kariéry, je základním kamenem jednotného trhu.

Cíle

Opatření v oblasti politiky zaměstnanosti v členských státech a na úrovni EU jsou koordinována napříč čtyřmi zásadami flexikurity s cílem zajistit přechod ze školy do zaměstnání nebo ze stavu nečinnosti či nezaměstnanosti do zaměstnání. Mladým lidem, kteří vstoupí do zaměstnání, by mělo být umožněno postupovat v kariérním žebříčku směrem k vyšším pozicím.

Dalším cílem je zvýšení a zlepšení investic pro zajištění vhodných dovedností pro práce, po kterých je poptávka na trhu práce, spolu s lepším sladěním jejich nabídky a poptávky v krátkodobém horizontu a lepším předvídáním potřebných dovedností v horizontu dlouhodobém.

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

– zajistit, aby zaměstnanost mládeže zůstala prioritou,

– podporovat přeshraniční profesní příležitosti a příležitosti odborného vzdělávání pro mladé lidi včetně časného obeznámení mladých lidí se světem práce,

– rozvíjet práci s mládeží jako zdroj pro podporu zaměstnatelnosti mládeže,

– podněcovat spolupráci mezi tvůrci politik zaměstnanosti a mládeže a také zapojení mládeže do politiky zaměstnanosti,

– zajistit, aby fondy EU určené pro podporu zaměstnanosti mládeže, a především Evropský sociální fond, byly efektivně využívány.

– přijmout krátkodobá opatření v rámci svých plánů obnovy s cílem stimulovat zaměstnanost mládeže a strukturální opatření ve prospěch mládeže,

– rozvíjet profesní poradenství a konzultační služby,

– snížit překážky volného pohybu pracovních sil v EU,

– podporovat kvalitní stáže v rámci programů vzdělávání, odborně přípravy a/nebo zaměstnání,

– zlepšit péči o děti za účelem pomoci sladit pracovní a soukromý život mladých dospělých.

Oblast činnosti 3 – **Tvořivost a podnikavost**

Technologie nabízí dnešní „internetové generaci“ nové příležitosti k učení, tvorbě a účasti, ale také přináší výzvy v oblastech ochrany soukromí, bezpečnosti internetu a mediální gramotnosti.

Podpora podnikání a inovací u mladých lidí je součástí rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace 2007–2013 a evropský referenční rámec pro klíčové schopnosti, který zahrnuje kulturu. Tvořivost a inovace jsou také tématy Evropského roku 2009 a jednou ze strategických výzev obsažených v nové otevřené metodě koordinace vzdělávání a odborné přípravy.

Mladí lidé by měli být podporováni v inovačním myšlení a jednání a mladé talenty by měly být rozpoznány. Kultura podněcuje tvořivost a podnikatelské vzdělávání by mělo být považováno za prostředek podpory hospodářského růstu a nových pracovních příležitostí i zdroj dovedností, účasti občanů, samostatnosti a sebeúcty.

Cíl

U veškeré mládeže by měl být podporován rozvoj talentu, tvůrčích schopností, podnikatelského smýšlení a kulturních projevů mladých lidí.

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

– dále rozvíjet fondy pro zahájení podnikání a podporovat uznávání mladých podnikatelů,

– umožnit snadný přístup k novým technologiím za účelem posílení postavení mladých talentů a vzbudit zájem o umění a vědu,

– podpořit přínos práce s mládeží ke tvořivosti a podnikavosti mladých lidí,

– rozšířit přístup k tvůrčím nástrojům, především k těm, které se týkají nových technologií.

4.2.2 Zlepšení začlenění a plné účasti všech mladých lidí ve společnosti

Oblast činnosti 4 – **Zdraví a sport**

Strategie EU v oblasti zdraví (2008–2013) vytyčuje zdraví dětí a mladých lidí jako prioritu pro akci; tato strategie byla stvrzena usnesením Rady[15]. Zdraví mnoha mladých lidí je ohrožováno stresem, špatným stravováním, nedostatkem pohybu, provozováním nechráněného pohlavního styku, užíváním tabáku a alkoholu a zneužíváním drog. Obecnější sociálně-ekonomické faktory a faktory z oblasti životního prostředí také mají nepříznivý vliv na zdraví, což v důsledku může bránit aktivní účasti. Specifičnost mládeže v oblasti zdraví

[15] 2008/C 319.

proto musí být řešena napříč sektory. Sport má kromě schopnosti zlepšit fyzické zdraví a psychickou pohodu mladých občanů také vzdělávací rozměr a hraje důležitou sociální roli[16].

Cíl

Podporovat zdravý životní styl mladých lidí, tělesnou výchovu, sportovní aktivity a spolupráci mezi pracovníky v oblasti mládeže a zdravotnictví a sportovními organizacemi s cílem předcházet obezitě, zranění, závislostem a zneužívání návykových látek, s cílem léčit tyto stavy a udržovat duševní a sexuální zdraví.

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

- provádět usnesení Rady o zdraví a dobrých životních podmínkách mladých lidí a podporovat sport a udržování tělesné kondice mládeže uplatněním pokynů EU v oblasti tělesné aktivity[17],
- podněcovat příležitosti k odbornému vzdělávání v oblasti zdraví pro pracovníky s mládeží a vedoucí mládeže,
- podněcovat spolupráci mezi tvůrci politik v oblasti zdraví a mládeže a také zapojení mládeže do zdravotní politiky,
- zmobilizovat všechny zúčastněné subjekty na místní úrovni za účelem identifikovat ohrožené mladé lidi a pomoci jim,
- sestavit informace o zdraví šité na míru mladým lidem, a to především těm, kteří jsou ohrožení sociálním vyloučením, a zmobilizovat informační sítě mládeže,
- podporovat vzájemnou („peer-to-peer“) zdravotní výchovu ve škole a mládežnických organizacích.

Oblast činnosti 5 – **Účast**

Vzhledem k propasti mezi mládeží a orgány je plná účast mladých lidí na občanském a politickém životě stále větší výzvou. Provádění současných společných cílů týkajících se účasti a informování dokazuje, že stále existuje potřeba zlepšení, a to především v oblasti podpory mládežnických organizací, účasti na reprezentativní demokracii neboli „učení se aktivní účasti“. Tvůrci politik se musí naučit komunikovat s mladými lidmi mimo jiné o občanských a evropských tématech způsobem, který pro ně je srozumitelný, a to především s cílem přitáhnout pozornost neorganizované anebo znevýhodněné mládeže.

Cíl

Zajistit plnou účast mládeže na společnosti zvýšením účasti mládeže na občanském životě místních komunit a reprezentativní demokracii a podporováním mládežnických organizací, a dále zajistit různé způsoby „učení se aktivní účasti“ podporováním účasti neorganizovaných mladých lidí a poskytováním kvalitních informačních služeb.

---

16 KOM(2007) 391.

17 Doporučená politická opatření na podporu fyzických aktivit zlepšující zdraví (2008).

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

– vytvořit normy kvality týkající se účasti mládeže, informování a konzultace,

– dále politicky a finančně podporovat mládežnické organizace a celostátní a místní rady mládeže,

– podporovat internetovou demokracii („e-democracy“) s cílem oslovit větší počet neorganizovaných mladých lidí,

– dále rozvíjet příležitosti pro dialog mezi evropskými/vnitrostátními organizacemi a mladými lidmi.

Komise zrekonstruuje Evropský portál pro mládež a podnítí lepší dosah na mladé lidi.

4.2.3 Pěstování vzájemné solidarity mezi společností a mladými lidmi

Oblast činnosti 6 – **Sociální začlenění**

Je nutné, aby společnost projevila solidaritu s mládeží, a to především se znevýhodněnou mládeží. V roce 2006 byla jedna pětina mladých mezi 16 a 24 lety věku ohrožena chudobou. Příčinou sociálního vyloučení může být nezaměstnanost, zdravotní postižení, přístup společnosti a jednotlivců k migraci, diskriminace, stav fyzického a/nebo duševního zdraví, návykové chování, zneužívání, násilí v rodině a záznamy v trestním rejstříku. Sociální vyloučení také může vést k radikalizaci a násilí.

Přerušení mezigeneračního přenosu chudoby a vyloučení je jedním z hlavních politických cílů sociální otevřené metody koordinace[18]. Řešení problémů mládeže ohrožené chudobou a sociálním vyloučením zahrnuje široké spektrum oblastí politik a vyžaduje integrovanou akci. V této souvislosti jsou politiky týkající se oblasti dětí, rodiny a mládeže úzce propojeny a toto sdělení doplňuje sdělení Komise Směrem ke strategii EU o právech dítěte[19].

Cíl

Zabránit chudobě a sociálnímu vyloučení znevýhodněných skupin mládeže a přerušit mezigenerační přenos chudoby a sociálního vyloučení zmobilizováním všech subjektů, které jsou zapojeny do života mládeže (rodiče, učitelé, sociální pracovníci, odborní pracovníci ve zdravotnictví, pracovníci s mládeží, samotní mladí lidé, policie a justice, zaměstnavatelé, …)

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

– zabývat se tématy týkajícími se mladistvých a mladých dospělých, a to především těch, kteří mají méně příležitostí, v oblasti politik sociální ochrany a začlenění,

– optimalizovat využití evropských fondů a experimentálních programů s cílem podpořit sociální začlenění mladých lidí,

---

18 KOM(2008) 418, KOM(2005) 706.

19 KOM(2006) 367.

– plně využít potenciálu práce s mládeží a komunitních středisek pro mládež jako prostředku k začlenění,

– rozvíjet mezikulturní povědomí a schopnosti všech mladých lidí,

– podporovat zapojení mládeže do politiky začlenění a spolupráci tvůrců politik,

– oficiálně uznávat, a to i pomocí zavedení zvláštních ocenění, problémy, se kterými se vypořádá znevýhodněná mládež.

– věnovat se otázkám bezdomovectví, bydlení a finančního vyloučení,

– podpořit přístup ke kvalitním službám, např. doprava, začlenění občanů do informační společnosti („e-inclusion“), zdravotnictví, sociální služby,

– prosadit zvláštní podporu pro mladé rodiny.

Oblast činnosti 7 – **Dobrovolné činnosti**

Pro mladé lidi je důležité projevit solidaritu se společností dobrovolnými činnostmi, jež jsou také nástrojem osobního rozvoje, mobility ve vzdělávání, konkurenceschopnosti, sociální soudržnosti a občanství. Dobrovolné činnosti mládeže také významně přispívají k mezigenerační solidaritě. Rada ve svém nedávném doporučení vyzvala k odstranění překážek přeshraniční mobility mladých dobrovolníků[20].

Cíl

Podporovat dobrovolné činnosti mládeže vytvářením nových příležitostí dobrovolných činností pro mladé lidi, usnadněním zapojení mládeže do dobrovolných činností odstraněním překážek, zvýšením povědomí o významu dobrovolných činností, uznáváním dobrovolné činnosti jako důležité formy neformálního vzdělávání a posílením přeshraniční mobility mladých dobrovolníků.

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

– zdokonalit uznávání dovedností pomocí nástrojů Europass a Youthpass,

– uznávat přínos mládežnických organizací a nestrukturovaných forem dobrovolných činností,

– zamyslet se nad způsoby lepší ochrany dobrovolníků a zaručení kvality dobrovolných činností a spojit mladé lidi a jejich organizace u příležitosti možného Evropského roku dobrovolné činnosti (2011).

– vytvořit vnitrostátní přístup k přeshraniční mobilitě mladých dobrovolníků,

– vytvořit vnitrostátní přístup k prosazování mezigenerační solidarity pomocí dobrovolných činností.

[20] 2008/C 319.

Oblast činnosti 8 – **Mládež a svět**

Mladí Evropané jsou velmi znepokojeni celosvětovými problémy, jako je např. porušování základních práv, hospodářské rozdíly a zhoršování životního prostředí. Přejí si projevit solidaritu se zbytkem světa bojem proti diskriminaci, pomocí ostatním a ochranou životního prostředí.

Cíl

Zmobilizovat mládež k tvorbě celosvětové politiky na všech úrovních (místní, celostátní a mezinárodní) použitím stávajících mládežnických sítí a nástrojů (např. strukturovaný dialog) a zabývat se změnou klimatu a rozvojovými cíli tisíciletí OSN.

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

– podporovat mladé lidi v používání ekologických způsobů spotřeby a výroby (např. recyklace, úspora energie, hybridní vozidla atd.),

– podporovat příležitosti pro podnikání a dobrovolné činnosti v oblastech mimo Evropu,

– podporovat rozvoj práce s mládeží na ostatních kontinentech,

– zvýšit povědomí mladých lidí o základních právech a problémech týkajících se celosvětového rozvoje.

4.3 Nová role práce s mládeží

Prací s mládeží[21] se rozumí mimoškolní vzdělávání vedené profesionálními či dobrovolnými pracovníky s mládeží v mládežnických organizacích, v rámci městských úřadů, v centrech pro mládež, kostelech atd., které přispívá k rozvoji mladých lidí. Práce s mládeží může, za spolupráce s rodinami a jinými odborníky, pomoci při řešení problémů nezaměstnanosti, selhání žáků ve škole a sociálního vyloučení a také může pomoci nabídnout způsob trávení volného času. Rovněž může zlepšit dovednosti a pomoci při přechodu z mládí do dospělosti. Přestože je práce s mládeží neformální, měla by být dále profesionalizována. Práce s mládeží přispívá ke všem oblastem činnosti a cílům, které jsou obsaženy v jejich rámci.

Cíl

Práce s mládeží by měla být podporována a profesionalizována a měl by být uznán její hospodářský a sociální přínos.

Opatření členských států a Komise v rámci jejich příslušných pravomocí

– vybavit pracovníky s mládeží odbornými dovednostmi a podporovat jejich uznávání pomocí příslušných evropských nástrojů (Europass, EQF, ECVET),

– podporovat práci s mládeží mimo jiné pomocí strukturálních fondů,

– rozvíjet pohyb pracovníků s mládeží, jak je uvedeno ve Smlouvě o ES,

– rozvíjet inovativní služby, pedagogiky a výkon práce s mládeží.

Komise vypracuje vlastní analýzu ekonomického a sociálního dopadu práce s mládeží.

---

[21] Běžně používaný výraz pro práci s mladými lidmi – „pedagogičtí pracovníci“ je právní pojem pro výraz „pracovníci s mládeží“, jak je uvedeno v čl. 149 odst. 2 Smlouvy.

5. UVEDENÍ VIZE V PRAXI V NOVÉM RÁMCI INTEGROVANÉ SPOLUPRÁCE

5.1 Meziodvětvový přístup

Vzhledem k paletě problémů, které ovlivňují mládež, je nutné použít meziodvětvové politické přístupy na vnitrostátní úrovni a úrovni EU. Postupu v politice týkající se mládeže nemůže být dosaženo bez účinné koordinace s ostatními odvětvími. Naopak politiky v oblasti mládeže mohou přispět k dosažení výsledků v oblastech, jako je např. politika týkající se dětí a rodiny, vzdělávání, rovnost žen a mužů, zaměstnanost, bydlení a zdravotní péče.

Členské státy by měly zvážit nutnost provádění meziodvětvové tvorby politiky na vnitrostátní úrovni. Meziodvětvová spolupráce by také měla být rozvíjena s místními a regionálními subjekty, které jsou zásadním faktorem při provádění strategií týkajících se mládeže. Rada by mohla zvážit zahájení spolupráce mezi různými formacemi Rady a Komise posílí svou vnitřní koordinaci pomocí meziútvarových pracovních skupin. Pozornost bude věnována tomu, aby stávající mechanismy nebyly duplikovány. Také je třeba vylepšit znalostní základnu a účinně šířit osvědčené postupy.

5.2 Dialog s mládeží

Strukturovaný dialog sleduje provádění strategie a nabízí příležitost ke společné úvaze o jejích prioritách. Členské státy jsou vyzývány, aby v rámci svých vnitrostátních politik týkajících se mládeže zorganizovaly stálý a pravidelný dialog s mladými lidmi. Tento dialog by ve spolupráci se zastoupeními Komise mohl zahrnovat témata týkající se EU.

V roce 2010 bude sestavena pracovní skupina členských států a Evropského fóra mládeže za účelem zhodnotit strukturovaný dialog (zapojení místních, regionálních a celostátních rad mládeže, účast neorganizovaných mladých lidí, role událostí v EU, pokračování dialogu, atd.). Sociální partneři a nově vznikající zúčastněné subjekty podílející se na politice týkající se mládeže (jako např. průmysl, nadace, charitativní organizace a média pro mládež) budou do dialogu zapojeni, pokud to bude vhodné.

Navrhuje se každoroční cyklus strukturovaného dialogu s mladými lidmi. Témata pro diskuzi v příštím období budou určena společně účastníky dialogu a mohla by zahrnovat:

– zaměstnanost mládeže (2010),

– mládež a svět (2011).

5.3 Vzájemné učení pro lepší tvorbu politik

Navrhují se dva typy procesu vzájemného učení („peer-learning“) mezi členskými státy: „semináře na vysoké úrovni“ pro případy, kdy je nezbytná politická spolupráce, a „skupiny“ pro případy, kdy je potřeba technického odborného poradenství. Do vzájemného učení měly být zapojeny zúčastněné subjekty.

Návrhy pro příští období:

– seminář na vysoké úrovni o meziodvětvové spolupráci (2010),

– skupina na téma práce s mládeží (2011),

– seminář na vysoké úrovni o dobrovolných činnostech mládeže (2011),

– skupina na téma zdraví mládeže (2012),

– seminář na vysoké úrovni o tvořivosti (2012).

5.4 Provádění

Členské státy hrají hlavní úlohu při provádění této strategie. Meziodvětvový přístup a posílení nástrojů otevřené metody koordinace by měly velmi pomoci. Zahajovací schůzky týkající se priorit by měly být zorganizovány na vnitrostátní úrovni za přítomnosti zúčastněných subjektů a jiných ministerstev. Regionální a místní orgány by také měly být zapojeny. Je nezbytná koordinace a účast příslušných subjektů v průběhu celého cyklu politiky.

Schůzky generálních ředitelů pro problematiku mládeže by měly hrát klíčovou roli při provádění nového rámce spolupráce.

5.5 Tvorba politiky založená na důkazech

Lepší znalosti jsou pro řádnou politiku nutností. Současné nástroje (např. údaje Eurostatu, národní zprávy, Evropské centrum znalostí pro politiku mládeže, rámcový program EU pro výzkum) představují první krok k jejich dosažení, stejně jako zpráva o mládeži v Evropě vypracovaná každé tři roky. Existuje stejně velká potřeba sdílení výsledků výzkumu a propojení výzkumných pracovníků v celé Evropě. Komise navrhuje:

– konsolidovat Evropské centrum znalostí pro politiku mládeže dokončením profilů zemí,

– přezkoumat pomocí Eurydice současné tendence pro určení priorit,

– navrhnout přehled stávajících ukazatelů a hodnotících kritérií týkajících se mládeže v rámci vzdělávání, zaměstnanosti, začlenění a zdraví,

– sestavit pracovní skupinu s cílem diskuze o možných „deskriptorech“ (jednoduchých ukazatelích) priorit v rámci účasti, dobrovolných činností, tvořivosti a mládeže ve světě a pro tzv. „NEET mládež“ („Not in Education, Employment or Training“, tj. mládež mimo vzdělávání, zaměstnání a odbornou přípravu),

– zahájit studie těchto témat:

  - „Baby Bonds“ – používání svěřeneckých fondů pro podporu nezávislosti mládeže v pozdějším životě (2010),

  - sociální a ekonomický dopad práce s mládeží (2011),

  - internetová účast mládeže („e-participation“) a informační společnost (2012),

– zahájit pravidelné Eurobarometry mládeže,

– podporovat používání rámcového programu EU pro výzkum k uskutečnění průzkumů v oblasti mládeže a další sledování problematiky mládeže.

5.6 Zjednodušené podávání zpráv

Každé tři roky bude předložena společná zpráva Rady/Komise o provádění výše uvedených priorit. Bude založena na obdobném podávání zpráv členskými státy spolu s „Mládeží v číslech“ – přehledem EU o situaci mládeže vypracovaným ve spolupráci s členskými státy a mládežnickými organizacemi. Komise doporučuje, aby národní zprávy byly zveřejněny.

5.7 Mobilizace programů a fondů EU

Program Mládež v akci podporuje politiku v oblasti mládeže a její priority, především přeshraniční mobilitu, dobrovolné činnosti, účast, práci s mládeží a politickou spolupráci (např. vzájemné učení, strukturovaný dialog, studie, Eurobarometry a nástroje pro lepší znalosti). Jiné programy a fondy, jako např. programy pro kulturu, celoživotní učení, PROGRESS, MEDIA, Erasmus pro mladé podnikatele, program pro konkurenceschopnost a inovace a strukturální fondy, také mohou nabídnout veškeré mládeži mnoho příležitostí a mládež by s nimi měla být lépe obeznámena.

5.8 Spolupráce s jinými orgány EU a mezinárodními organizacemi

Evropský parlament pravidelně přispívá k politice v oblasti mládeže. Komise jej vyzývá k reakci na toto sdělení a hodlá Parlament průběžně informovat o provádění tohoto sdělení. Komise také hodlá spolupracovat s Hospodářským a sociálním výborem a s Výborem regionů v oblastech jejich působnosti.

Komise bude pokračovat ve spolupráci s Radou Evropy v oblastech společného zájmu jako např. účast mládeže, práce s mládeží a lepší znalosti o mládeži.